

ZÁPIS: Dosavadní vývoj Evropského prostoru vzdělávání

Datum:	13. prosince 2022
Místo konání:	Kancelář NorCore, Brusel
Zapsal/a:	Bára Křenek Sobotková, konzultantka pro vzdělávání

1

Tématem posledního setkání pracovní skupiny IGLO pro vysokoškolské vzdělávání (VŠ) v roce 2022 byla první **průběžná zpráva o dosavadním vývoji Evropského prostoru vzdělávání (EEA)**, jehož by mělo být dosaženo do roku 2025. Evropská komise zprávu zveřejnila 18. listopadu, přičemž součástí „balíčku“ byly celkem čtyři dokumenty: [sdělení k vývoji EEA](#) a [pracovní dokument k EEA](#) se 2 přílohami – [přehled 40 iniciativ v rámci EEA \(roadmap\)](#) a [dokument ke spoluutváření EEA členskými státy a dalšími stakeholdery](#). Tentýž den byl publikován také [Education and Training Monitor 2022](#), který je jednou z hlavních iniciativ EEA. Obsahuje jak srovnání napříč EU, tak 27 detailních reportů zaměřených na jednotlivé členské státy. Pozvání na pracovní skupinu přijala **Dita Kudelová** z Generálního ředitelství pro vzdělávání a kulturu (GŘ EAC), k dispozici je také [prezentace](#).

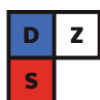
Členské státy EU se shodly, že hlavním cílem EEA je dosažení vysoce kvalitního vzdělávání, které bude přístupné pro všechny, a tím pádem také odstranění překážek, jež tomu brání. S ohledem na vize EEA byla vytyčena řada cílů na úrovni EU, a to ve všech oblastech vzdělávání – od školního přes vysokoškolské až po celoživotní učení. A právě v listopadové **zprávě Evropská komise posuzuje, jak se vymezené cíle zatím daří naplňovat**, jakého pokroku bylo dosaženo a jaké výzvy nás čekají. Zpráva reflektuje zejména:

- **strategické iniciativy** napříč všemi sektory vzdělávání (např. *Evropské univerzity*);
- **projekty financované EU** (např. *Pedagogické akademie Erasmus+*, *Koalici pro vzdělávání v oblasti klimatu*, *Centra odborné excelence*);
- **expertní skupiny** (např. na téma dezinformací nebo kvalitních investic);
- **opatření na podporu inkluzivnějšího Erasmus+ a Evropského sboru solidarity**.

Kudelová na úvod upozornila, že je ještě brzy na bilancování celkového dopadu aktivit v rámci EEA, jelikož byly zahájeny teprve před 2 lety a dosažení EEA se plánuje až do roku 2025. Z této první zprávy nicméně vyplývá, že vytváření EEA se ubírá dobrým směrem – během prvních dvou let se podařilo **přijmout či navrhnout 8 ze 14 strategických iniciativ** (celkem je v rámci EEA vymezeno 40 iniciativ různého typu); pokrok je znatelný i v užší spolupráci na národní a evropské úrovni i v mobilizaci prostředků pro národní reformy a investice; iniciativy členských států se vzájemně podporují a doplňují s evropskými. Dodala, že také zpětná vazba od členských států k vývoji EEA je dosud pozitivní.

Mezi hlavní, stále přetrvávající výzvy se řadí zejména mezery v oblasti **rovnosti a inkluze ve všech úrovních vzdělávání** či nízká atraktivita učitelského povolání a s tím související **nedostatek učitelů** (na což poukazuje také zmíněný E&T Monitor). Zpráva zmiňuje také výzvy do budoucna, např. **výchovu k evropskému občanství** (*European Citizenship Education*). Ze zprávy dále vyplývá, že je potřeba se do roku 2025 zaměřovat na implementaci, kvalitní investice a důkladný monitoring toho, jak na iniciativy EEA navazují členské státy a jak tyto postupují na národní úrovni.

Dále se Kudelová zastavila u vysokoškolského vzdělávání a v tomto kontextu zmínila také potřebu zabývat se hlouběji synergiemi mezi vzděláváním a výzkumem. Za tímto účelem vznikla mimo jiné ad hoc pracovní skupina pro **synergie mezi EEA, Evropským výzkumným prostorem (ERA) a Evropským prostorem vysokoškolského vzdělávání (EHEA)**, která předložila své výstupy v roce 2021. Skupina identifikovala několik oblastí, v nichž jsou synergie, tedy efektivnější a užší spolupráce, obzvláště

PODPOŘENO
PROJEKTEM
MŠMT MS2102

potřeba: akademická svoboda, akademická a výzkumná kariéra, mezinárodní spolupráce, inovativní a transformativní učení, výuka a výzkum, otevřená věda/vzdělávání, služba veřejnosti, sociální dimenze a udržitelnost. Skupina zároveň navrhla, aby synergie byly vytvářeny účelovým a flexibilním způsobem, tedy např. prostřednictvím pravidelné výměny informací, ad-hoc pozvání na setkání, na kterých se diskutuje o aktuálních oblastech spolupráce, společných setkání a akcí atd., nikoli přidáváním dalších struktur nebo paralelních procesů.

V roce 2023 plánuje Evropská komise střednědobé hodnocení EEA. To bude spočívat v debatování Komise a řady jejích expertních skupin s členskými státy a Radou, Evropským parlamentem a dalšími EU institucemi, ale i naslouchání různým dalším stakeholderům v oblasti vzdělávání. Hodnocení by se měla věnovat také Rada EYCS v březnu 2023. Komise chce konzultovat co největší a co nejrozmanitější množství členů evropské vzdělávací komunity. Součástí procesu střednědobého hodnocení budou také různé akce: akce Komise věnované již spuštěným iniciativám v rámci EEA či akce zaměřené na spolu-utváření plánovaných iniciativ; speciální akce týkající se střednědobého hodnocení; akce v rámci [Learning Lab](#) – iniciativy zaměřené na kvalitní investice ve vzdělávání; předsednické akce; akce organizované občanskou společností, které pomohou rozšířit téma k jiným lidem a další.

Komplexní sledování pokroku EEA má na starosti skupina na vysoké úrovni (*High-level Group*) a zejména její nedávno založená koordinační rada (*Coordination Board*). Tato rada se zatím sešla dvakrát (v průběhu roku 2022) a jejími členy jsou jak zástupci předsednické země Rady EU, tak dvou předcházejících a dvou následujících předsednictví (za účelem zachování kontinuity).

Střednědobé hodnocení je zároveň součástí **celkového hodnocení EEA**, které Komise zveřejní v roce 2025. Tomu bude předcházet výzva k předložení informací (*Call for Evidence*) v první polovině roku 2023, veřejná konzultace v první polovině roku 2024 a externí studie. Celkové hodnocení bude zásadní pro směřování EEA po roce 2025, tedy pro období 2026–2030, jehož hlavním cílem bude prohlubování a konsolidace EEA.

Q&A

Q: Je Evropská komise nakloněna většímu zapojení různých stakeholderů do spolu-utváření EEA?

DK: Ano, Evropská komise by určitě ráda zvýšila zapojení více stakeholderů, ale je otázka, jak toho dosáhnout – pokud by někdo měl nějaké tipy, co více v tomto směru dělat, bude ráda za sdílení.

Q: Pokračuje ještě zmíněná ad hoc pracovní skupina k synergiím mezi EEA, ERA a EHEA ve své činnosti?

DK: Pracovní skupina působila loni od května do prosince a jejím hlavním výstupem byl soubor několika doporučení, z nichž hlavní bylo, že není vhodné vytvářet nové struktury a procesy.

Q: Bylo by možné propojení větších investičních strategií a monitoringu s evropským semestrem?

DK: Reakce členských států jsou v tomto smíšené, některé jsou z politických důvodů proti propojování těchto procesů (s ohledem na zásadu subsidiarity).

Q: Byla zmíněna událost v rámci iniciativy Learning Lab, kdy by se měla konat a komu bude otevřená?

DK: Akce by měla proběhnout v březnu 2023 a měla by být otevřená různým stakeholderům, nicméně zatím je ve fázi příprav – připravuje ji švédské předsednictví.

Q: Příští rok bude Evropským rokem dovedností, také v reportu se zmiňuje míra dosahování a rozvoje dovedností. Dá se očekávat, že dovednosti budou mít v rámci EEA více prostoru?

DK: Do určité míry ano, bude probíhat strukturovaný dialog, diskutuje se o tom také jako o tématu summitu atp. Co se týče Evropského roku dovedností, ten bude zaměřen zejména na oblast odborného vzdělávání a přípravy a je to především agenda GŘ EMPL (Generální ředitelství pro zaměstnanost, sociální věci a rovné příležitosti), s nímž samozřejmě GŘ EAC komunikuje.

